

Ýunus pygamber

Giriş

Ýunus pygamber kitaby beýleki pygamberleriň kitaplaryndan tapawutlanýar. Bu kitapda b. e. öň VIII asyrdaky ýaşan Ýunus pygamberiň başdan geçiren wakalary beýan edilýär.

Hudaý Ýunusa Ýsraýyl ýurdunyň ganymlarynyň bolan Aşur patyşalygynyň paýtagty Ninewä gitmegi we «onuň halkynyň günäkärdigini jar etmegi» buýurýar. Emma Ýunus Hudaýyň habaryny ol ýere ýetirmekden gorkup, bütinleý başga ugra gidýän gämä münýär. Onuň münen gämisi ýolda heläkçilige uçraýar, deňiz ba-

lygy ony ýuwudýar. Ýunus ahyrsoňy Rebden medet diläp, Onuň rehimdarlygyna we geçirimliligine bil baglaýar. Başdan geçiren howsalaly wakalardan soň, Ýunus höwes bilen Hudaýyň emrine boýun bolýar.

Ýunus pygamberiň kitabynda Hudaýyň Öz ýaradanlarynyň ählisine erkiniň ýetýändigini, şol bir wagtyň özünde-de, olary söýýändigini, rehimlidigi, geçirimlidigi, hatda Öz halkynyň duşmanlaryny jezalandyrmagyň, ýok etmegiň deregine olary goraýandygy görkezilýär.

Mazmuny

Ýunus pygamber çagyrylýar, ýöne ol boýun bolmaýar.....	1:1-16
Ýunus toba gelip, halas edilýär.....	2:1-11
Ýunus Ninewäniň ýykyljakdygyny aýdýar.....	3:1-10
Hudaý Ninewä rehim edýär.....	4:1-11

1-nji bab

Ýunus Rebbiň emrinden boýun towlaýar

¹Emitaý ogly Ýunusa Rebbiň şu sözi aýan boldy: ²«Hany bol, Ninewä – ol beýik şähere git-de, onuň halkynyň günäkärdigini jar et, çünki olaryň betpälligi Maňa aýan boldy».

³Ýöne Ýunus Rebbiň nazaryndan gaçyp, Tarşyşa gitmek üçin ýola düşdi.

Ol Ýafo şäherine gelip, Tarşyşa gidýän bir gämi tapdy. Gämäniň ýol kireýini töledi we Rebbiň nazaryndan gaçyp, Tarşyşa gitmek üçin, gämiçiler bilen bile gämä mündi.

⁴Emma Reb deňze güýçli ýel iberdi; deňizde elhenç gaý turup, gämi çagşara geldi. ⁵Gämiçileri gorky gaplap aldy; olaryň hersi öz hudaýyny çagyrmaga başlady. Olar gämäni ýeňletmek üçin, ýüklerini deňze taşladylar. Ýunus bolsa aşakda, gämäniň içki ammarynda süýji

uka gidipdi. ⁶Gäminiň başlygy onuň ýa-nyna gelip: «Heý! Sen näme ýatyrşyň? Tur, öz hudaýyňy çagy. Belki, onuň rehimi inip, bizi halas eder» diýdi.

⁷Şol wagt gämiçiler biri-birlerine: «Geliň, bize atalyň-da, haýsymyz sebäpli bu bela duçar bolandygymyzy bileliň» diýişdiler. Şeýlelikde, olar gurra taşladylar. Gurra Ýunusa düşdi.

⁸Onsoň: «Sen bize aýt, näme sebäpli bu bela sataşdyk? Bu ýerde näme işläp ýörsüň? Nireden gelyärsiň? Sen nireli? Haýsy halkdan bolarsyň?» diýip, olar ondan soradylar.

⁹Ýunus bulara: «Deňzi we gury ýeri ýaradan Gögüň Hudaýy Rebbe sygynýaryn. Men ýewreýdirin» diýip jogap berdi. ¹⁰Soňra gämiçiler juda gorkdular we Ýunusa: «Näme üçin beýtdiň?» diýdiler. (Sebäbi Ýunus olara özüniň Rebbiň nazaryndan gaçyp barýandygyny aýdypdy.)

¹¹Deňiz gitdigisaýy gazaba münýärdi. Gämiçiler Ýunusa: «Deňiz köşeşer ýaly, biz seni näme edeli?» diýdiler. ¹²Ýunus olara: «Bu gaý-tupana duçar bolmagyňyza özümiň sebäpkärdigimi men bilýärim. Meni göteriň-de, suwa taşlaň, şonda deňiz köşeşer» diýdi.

¹³Olar ýetişibildiklerine kürekläp, kenara çykмага dyrjaşýardylar, ýöne bu olara başartmaýardy, çünki deňiz gitdigisaýy güýçli çyrpynyp, olara garşylyk görkezýärdi. ¹⁴Şondan soň olar Rebbi çagyrmaga durdular: «Ýa Reb, bu adamyň jany üçin bizi heläk etme, bularyň hemmesi Seniň islegiň bilen boldy. Şoňa görä, bizi nähak gana galdyрма». ¹⁵Soňra olar Ýunusy göterdiler-de, deňziň düybüne goýberdiler. Deňiz dessine köşeşdi. ¹⁶Gämiçiler Rebden gaty gorkdular; Oňa gurbanlyk berdiler we Oňa gulluk etmäge kasam içdiler.

2-nji bap

¹Şondan soň Reb uly bir balyga Ýunusy ýuwutmagy emr etdi. Ýunus üç gije-gündizläp balygyň garnynda boldy.

Ýunusyň dogasy

²⁻³Soňra Ýunus balygyň garnyndan öz Hudaýy Rebbe ýüzlenip, şeýle doga okady:

«Jebir çekenimde, ýa Reb,
çagyrdym Seni.

Jogap berdiň maňa.

Ölüler diýarynyň goýnundan
çagyrdym Seni,
eşitdiň Sen nalamy.

⁴Çuňluga, deňizleriň bagryna
taşladyň meni.

Gurşady suwlar meni.

Ähli güýçli tolkunlaryň
üstümden geçdi meniň.

⁵Şonda nazaryňdan kowuldym
diýdim,

ýa Reb, Seniň mukaddes
ybadathanaňy

ýene nädip görerin diýdim.

⁶Suw kekirdegime geldi.

Ýesir düşdüm çuňluga.

Başyma çolaşdy deňiz otlary.

⁷Indim daglaryň düybüne.

Gapylary baky ýapylýan ýere
düşdüm.

Ýöne, eý, Hudaýym Reb, janymy
çuňlukdan halas etdiň.

⁸Ýa Reb, jandan umyt üzenimde,
Seni çagyrdym.

Öz mukaddes ybadathanaňda
sözümi eşitdiň.

⁹Puç butlara sygyňanlar
öz wepalylygyny terk etdiler.

¹⁰Men welin alkyşly aýdymlar bilen
Saňa gurbanlyk bererin.

Kasamymy berjaý ederin.

Gutulyş Rebdendir».

¹¹Reb balyga emr etdi. Balyk Ýunusy gury ýere gusdy.

3-nji bap

Ýunus Rebbe boýun bolýar

¹⁻²Ýunusa Rebbiň sözi ikinji gezek geldi: «Hany bol, Ninewä – şol beýik şähere git-de, Meniň özüňe aýdýanlarymy onuň halkyna ýetir!»

³Şunlukda, Ýunus Rebbiň sözüne boýun boldy we Ninewä tarap ýola düşdi. Ninewe juda uly şäherdi. Onuň ol başyndan bu başyna çenli üç günlük ýoldy.

⁴Ýunus şähere girdi we bir günlük ýol geçip: «Ýene kyrk günden Ninewe ýykyljak» diýip jar çekdi. ⁵Nineweliler Hudaýa ynandylar. Olar uludan-kiçä hemmelere agyz beklemegi yglan etdiler.

⁶Bu habar Ninewe patyşasyna ýetende, ol tagtyndan düşüp, şa lybasyny çykardy we jul geýnip, kül üstünde oturdy. ⁷Soňra ol özüniň hem-de töreleriniň adyndan Ninewäniň halkyna şeýle buýruk berdi: «Ähli adamlar-da, haýwanlardyr mal-garalar-da hiç zat iýmesinler, suw-da içmesinler. ⁸Ynsanu-haýwan jul geýnsin, bar güýji bilen Hudaýa perýat etsin, öz ýaman ýolundan döňüp, bet işlerinden el çeksin. ⁹Belki, Hudaý pikirini üýtgeder, gazabyndan saklanar; şeýdip, biz heläk bolmarys».

¹⁰Şondan soň Hudaý olaryň edenlerini, ýaman ýoldan dönendiklerini görüp, gazabyndan saklanyp, görkezjek diýen erbetligini olara görkezmekden el çekdi.

4-nji bap

Ýunus gaharlanýar

¹Ýunus muňa gaty gamlandy we onuň gahary geldi. ²Ol Rebbe şeýle doga

okady: «Ýa Reb, şeýle boljagyny men öz ýurdumdakam aýtmanmydym näme? Men şol sebäpden hem dessine Tarşyşa gaçdym-a. Seniň merhemetli, rehimli, giň göwünli, sadyk söýgä baý Hudaýdygyňy we jeza bermekden el çekmäge taýyndygyňy bilýärdim ahryryn. ³Indi bolsa, Ýa Reb, meniň janymy al, çünki ýaşanymdan ölenim gowudyr».

⁴Reb oňa: «Seniň gaharlanmaga hakyň barmy?» diýdi.

⁵Ýunus şäherden çykdy we onuň gündogar tarapynda bir ýerde dyz epdi. Şol ýerde özüne çatma dikdi we şähere näme bolýanyny görmek üçin, ol onuň kölegesinde oturdy. ⁶Ýunusyň üstüne saýa salar ýaly we ony köşeşdirer ýaly, Beýik Hudaý ol ýerde bir düýp ösümlük gögertdi. Muňa Ýunusyň göwni galkyndy. ⁷Emma ertesi gün daňdan Hudaý bir gurçuk iberdi we ol gurçuk ösümligi içinden iýip, ony guratdy. ⁸Gün doganda, Hudaý gündogardan epgek öwürdi. Gün Ýunusyň depesini gaýnadyp başlady, onda ysgyn-mydar galmady. Ol özüne ölüm diläp: «Ýaşanymdan ölenim gowudyr» diýdi.

⁹Hudaý Ýunusdan: «Ösümlük batda gaharlanmaga hakyň barmy?» diýip sorady. Ýunus: «Hawa, hakym bar. Gahardan ýaňa özüme ölüm dileýäriň» diýdi.

¹⁰⁻¹¹Şonda Reb oňa şeýle diýdi: «Öz zähmetiň siňmedik, bir gijäniň içinde ösüp, bir gijäniň içinde-de guran ösümlige seniň nebsiň agyranda, sagyny-soluny saýgaryp bilmeýän yüz ýigirmi müňden agdyk adama we köp mal-garasy bolan şeýle uly şäher Ninewä Meniň neneň haýpym gelmesin?»

